

halil cibran

en kutsal gözyaşlarımızın gözlerimize ihtiyacı yoktur

Özgürlüğün ve yeryüzündeki tüm sevgilerin ermişi

DESTEK YAYINLARI: 1279
FELSEFE: 31

**HALİL CİBRAN / EN KUTSAL GÖZYAŞLARIMIZIN
GÖZLERİMİZE İHTİYACI YOKTUR**

Yayına Hazırlayan: Selda Terek

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Felsefe Serisi Yayın Koordinatörü: Özlem Küskü
Editör: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: İlknur Muştı
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Haziran 2020
1.-3. Baskı: Haziran 2020
4. Baskı: Ağustos 2020
5. Baskı: Ekim 2020
6. Baskı: Nisan 2021
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-845-9

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkan.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Destek Dukkan

Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

halil cibran

en kutsal
gözyaşlarımızın
gözlerimize
ihtiyacı yoktur

Özgürlüğün ve yeryüzündeki tüm sevgilerin ermişi

Yayıma Hazırlayan: Selda Terek

DESTEK
Yayıncılık

Önsöz

Sanatı, *bir ifade biçimi; bir düşünceyi, bir anı, bir olayı, bir duyguyu kelimelerle, renklerle, seslerle, şekillerle dışavurum* diye tanımlayacak olursak ve biraz öz, çokça sevgi, *Tanrı'nın parçası olma inancını* da bu kavrama eklersek Halil Cibran'ı daha iyi tanır, anlarız.

O da pek çokları gibi *doğuştan sanatçı* olanlardan. Kısa yaşamı boyunca resimler yapmış, şiir, öykü ve denemeler tarzlarında kitaplar yazmış. Ama belki de çok daha önemlisi, kendini bu formlarda ifade etmeyi seçmiş olan Cibran, aslında felsefeye imza atmış ve onunla anılmış. Ona bilge/ermiş sıfatını yakıştırmış sevenleri.

Sanat, iyi düşüncelere hizmet ettiğinde, tarih de ona yardımcı olup pek çok sözü, yazıyı, şiiri kalıcı kılıyor... Cibran'ın yirmi dile çevrilmesinin ve günümüzde hâlâ sevgiyle anılmasının temelinde yatan da bu...

Onu okumak, ruhu dinlendirmek gibi bir etki yaratıyor. Oturduğunuz yerde dünyanızı mistik bir yer haline getiriveriyor. Okur, sanki bir çeşit bilgelik ışığı

ile sarmalanıyor. Sözleri, kıyıya vuran bir deniz dalgası gibi huzur ve ferahlık vaat ediyor. Onu satırlarında duymak, sakın ama çok etkili bir fısıltı gibi. Sanatın her dalında olduğu gibi, biraz da hüznün var sanki içlerinde. Belki bir parça da umut ve kabulleniş...

Selda Terek

Halil Cibran Kimdir?

(D. 6 Ocak 1883, Bişşeri/Lübnan-
Ö. 10 Nisan 1931, New York/ABD)
Lübnan asıllı ABD vatandaşı
Şair, yazar, filozof, ressam

Yaşadığı dönemde ve günümüzde, felsefesi ve siyasi görüşleriyle derin izler bırakan Halil Cibran, kuşkusuz çağımızın yetiştirdiği en önemli düşünür ve şairlerden biridir.

1911'de yaptığı kendi portresi

Halil Cibran, 6 Ocak 1883 tarihinde Kuzey Lübnan'ın Bişerri köyünde (o dönemde *Cebel-i Lübnan Mutasarıflığı* adıyla anılan bu yer, Tanzimat reformunu takiben Osmanlı İmparatorluğu'nun himayesindeydi), Hıristiyan Maruni mezhebine bağlı bir ailede dünyaya geldi.

Babası Khalil kumar oynuyor ve sürekli borçlanıyordu. 1891 senesinde, o henüz sekiz yaşındayken, vergi memuru olarak çalışmakta olduğu yerden zimmetine para geçirmek suçundan tutuklandı, hapse girdi. Cibran, annesi Kâmila ve diğer üç kardeşi (Bautros, Mariana ve Sultana) ile kaldı ancak ailenin tüm mal varlığına el koyulmuş, onlar için zor günler başlamıştı.

Baba Khalil 1894 senesinde hapisten çıktı. Ancak Kâmila onunla tekrar bir araya gelmeme kararını çoktan almıştı. 25 Haziran 1895'te dört çocuğunu da alarak, erkek kardeşinin ardından, Amerika Birleşik Devletleri'ne yerleşti. Yeni yuvaları, ikinci en büyük Suriye-Lübnan-Amerikan komünitesi olan Boston'un güney yakasıydı.

Yoksullardı ve Kâmila ailesini ayakta tutmak için var gücüyle çalışıyordu. Terzilik yapıyor, kapı kapı gezerek dantel ve çarşaf satıyordu. Boutros bir süre sonra bir dükkân açtı. Cibran, Denison House'ta göçmenler için ayrılmış bir sınıfta okula başladı.

Ailesinin yaşadığı trajedi nedeniyle o yaşa kadar (on iki) hiç okula gitmemişti Cibran. Dolayısıyla içindeki müthiş cevher de kimse tarafından fark edilememişti.

Lübnan'da yaşadığı zaman diliminde sadece kendi çabalarıyla köy papazından Süryanice ve Arapça dillerini öğrenmiş, bunlarla beraber dinin temel esasları hakkında fikir sahibi olmuş, İncil dersleri almıştı. Oysa yeni başladığı okulunda içindeki yeteneği ortaya koymaya başlayacağı bir ortam buldu. Öğretmenleri ve arkadaşlarını hayrete düşürecek kadar büyük bir çizim yeteneği olduğu o dönemde ortaya çıktı.

The Ages of Women, 1910

Okuldaki öğretmenleri aracılığıyla, yaratıcı çabalarında Cibran'ı teşvik eden ve destekleyen avangard Boston sanatçısı, fotoğraf sanatçısı ve yayıncı Fred Holland Day ile tanıştı. Cibran'ın evrensel sanatla tanışmasının, onun sayesinde olduğu rivayet edilir. O dönemde yaptığı resimler kitap kapağı olarak yayımlanmıştır.

*Kitap kapağı için bir karakalem çalışması, 1923
Jesus the Son of Man (Basım: 1928)*

Mart 1898'de kendisinden sekiz yaş büyük Josephine Preston ile "Day's" fotoğraf sergisinde bir araya geldi, ona âşık oldu. Genç şair, yazarımıza "Genç ermişim benim" diye hitap etmekteydi. Halil Cibran'a esin kaynağı olan bu sözcükler daha sonra *Ermiş* kitabının yazılmasında rol oynamıştır.

Annesi Kâmila ve ağabeyi Boutros, Cibran'ın Batı estetik kültüründen etkilenmesinin yanı sıra, kendi öz mirasını da öğrenmesini istediler. Bu nedenle Cibran, 15 yaşındayken, Beyrut'ta Maronit tarafından işletilen Hikme Enstitüsü'nden üç yıl eğitim almak üzere memleketine döndü.

Bu okulda fen bilimlerinin yanı sıra, din, mitoloji, tarih ve sosyal bilimlerde kendini yetiştirmeye çalıştı. Bazı şiirleri bu dönemde yayımlandı. Resim konusunda da ciddi bir gelişme kaydetti. Mitoloji çalıştı, İncil'in Arapça tercümesini inceledi. *Kırık Kanatlar* romanının kahramanı Halâ ed-Dâhir ile aşkı onun Beyrut'ta kaldığı yıllara rastlar.

Bu okuldan onur belgesi ile mezun olduktan sonra resim konusunda daha profesyonel bir eğitim almak için Paris'e gitti, Académie Julian'a kaydoldu. Mary Elizabeth Haskell ile de bu dönemde tanıştı. Dostlukları hayat boyunca devam etti. Maddi ve manevi destekçisi, yakın dostu, danışmanı, ayrıca eserlerinin redaktörü oldu Mary. Ayrıca bir kız okulunun yöneticisiydi. On dan önce Cibran'ın tiyatrocusu, şair ve yazar Josephine Peabody, öğretmen Emilie Micheline, Charlotte Teller ile duygusal ilişkileri oldu.

Burada kaldığı yıllar boyunca ressam Pierre Marcel Beronneau, ressam ve heykeltıraş Auguste Rodin ile görüştü. Beyrut'tan arkadaşı olan Yûsuf el-Huveyk'in de Paris'e gelmesi vesilesiyle birlikte çalışmalar yaptı.

Dünyanın hastalıklarla savaştığı yıllardı. 2 Nisan 1902'de kız kardeşi Sultana'yı tüberkülozdan kaybettiğini öğrendi. Ailesinin yanında olmak amacıyla Boston'a döndü. Bir yıl sonra, 12 Mart'ta maalesef Boutros da aynı hastalıktan öldü ve bu acılara dayanamayan annesini de 28 Haziran'da kanserden yitirdi. Kardeşi Mariana, Cibran'ı ve kendisini geçindirmek için bir terzinin

yanında işe girdi. Kardeşi Mariana ile yalnız kalan Cibran da *el-Muhacir* gazetesinde yazılar yazarak ve bazı resimlerini satarak geçimini sürdürmeye çalıştı.

1904 Mayıs'ında ilk resim sergisini açtı. Batı dünyası onu *Khalil (Kahlil) Gibran* adıyla tanıdı. Genç yaşında sanat çevresinden pek çok kişinin ilgisini çekti Cibran. Hem Paris'te hem de New York'ta pek çok güzel kadınla tanışmış, âşık olmuştu. Bu onun sanatına her daim yansdı.

Yine aynı yıl *el-Muhacir*'de denemeleri yayımlandı. *Vizyon* adını taşıyan ilk çalışmasında kafesteki bir kuş betimlemesi ile dikkati çekti.

1905'te ilk Arapça eseri *el-Mûsikâ*'yı, 1906'da ilk hikâye kitabı *Arâ'isü'l-mürûc*'u yayımladı.

1909 Haziran'ında babasını kaybetti.

Portre: Émilie Michel (Micheline), 1909

1910'da Paris'te de resimleri sergilendi. Hikâyele-ri Fransızcaya çevrildi. Bu arada mehcer edebiyatının önemli isimlerinden Emîn er-Reyhânî ile Avrupa se-yahatine çıktı, İngiltere'deki sanat galerilerini inceledi. 1910 Ekim'inde Boston'a kardeşi Mariana'nın yanına döndü.

Portre: Mary Haskell, 1910

1911 Nisan'ında Reyhânî'nin teklifi üzerine New York'a gitti. Kardeşi ve Haskell bu gidişe itiraz ettiler ama hayatının geri kalan kısmını burada geçirdi Cibran.

New York'ta Alman filozofu Nietzsche ile tanıştı. Yazarın *Böyle Buyurdu Zerdüşt* adlı kitabından esinlendiği rivayet edilir.

1912'de Arap âleminde şöhret kazanmasına sebep olan *el-Ecnihatü'l-mütekessire* adlı romanını yayımladı. Mey Ziyâde ile bu roman sayesinde mektup yoluyla tanıştı. Arap yazarı Mey Ziyâde Mısır'da yaşıyordu. Her ikisi de yaşamlarının sonuna kadar mektuplaşmayı sürdürdüler. Halil Cibran ve Mey Ziyâde birbirlerine karşı derin bir aşk beslemelerine ve bir araya gelme imkânına sahip olmalarına rağmen birbirlerini hiç görmediler, seslerini bile duymadılar. Mektuplar, onların masum sevdalarını yıllar boyu yaşatmış, aşkın bu özel hali her ikisinin de sanatında yüzünü göstermişti.

1904-1914 yılları arasında yazdığı yazılarını kapsayan *Dem'a ve ibtisâme*'yi kaleme aldı (1914).

Yakın dostu olacak Mîhâil Nuayme ile 1916'da tanıştı. Bu arada New York'ta açtığı resim sergileri Amerika'daki ününü artırdı. Aynı şehirde metafizik konularına yoğun ilgi duydu, Sigmund Freud, Carl Jung gibi önemli isimlerin eserlerinden etkilendi, Hintli şair Rabindranath Tagor ile tanıştı.

1916'dan itibaren Doğu dünyasını ve özellikle Hıristiyan âlemini eleştiren *The Madman*, *el-Mevâkib*, *el-'Avâşîf*, *el-Bedâ'i' ve't-tarâ'ifi* yayımladı.

27 Nisan 1920'de Amerika'daki mehcer edip ve şairleriyle birlikte, Mîhâil Nuayme ve Abdülmesîh

el-Haddâd'ın yardımıyla er-Râbitatü'l-kalemiyye derneğini kurdu.

1923'te bütün dünyada tanınmasını sağlayan en önemli eseri *The Prophet*'i yayımladı, bu arada çeşitli sergiler açtı.

1925'te fazla içki ve yorgunluktan sağlığı bozulmaya başladı. O yıllarda Barbara Young ve Mary Haskell'in yardımıyla eserlerini İngilizce olarak yazmaya başladı.

1929'un başında Cibran'a büyümüş karaciğer teşhisi koyuldu. 10 Nisan 1931'de Manhattan'daki St. Vincent's Hastanesi'ne yattı ve burada 48 yaşında yaşamını yitirdi. Ölüm nedeninin, akciğerlerinden birinde yeni başlayan tüberküloz ve karaciğer sirozu olduğu bildirildi. Aşırı alkol ve yorgunluğun Cibran'ın karaciğerinin iflasının ve ölümünün nedeni olduğu söylendi. Yayımlanan son kitabı 14 Mart 1931'de basılan *Dünya Tanrıları*'dir.

Cibran Müzesi ve Cibran'ın nihai dinlenme yeri, Bişerri'de, kendi doğduğu topraklardadır.

Cibran yaşarken Lübnan'a gömülme arzusunu dile getirmişti. Naaşı Lübnan'a götürülmeden önce 23 Temmuz'da Rhode Island Providence'a ve oradan da Boston'daki Benedict Dağı Mezarlığı'nda geçici olarak saklandı. Cenaze ağustos ayında Bişerri'ye ulaştı ve bugün Cibran Müzesi olarak bilinen Mar Sarkis Manastırı tamamlanıncaya kadar yakındaki bir kilisede muhafaza edildi.

Cibran Müzesi/Bişerri

Mezarında şunlar yazar:

“Hayattayım, senin gibi. Ve şimdi senin yanında duruyorum. Gözlerini kapat ve etrafına bak, beni önünde göreceksin.”

Cibran

Kitaplarının tüm telif hakları memleketi Bişerri’ye hayır amaçlı kullanılmak üzere vasiyet edilmiştir.

*“Hayat küresi denilen
yerde kendimi
ahenksiz titreyen
bir zerre gibi
görüydüm.
Bugün, biliyorum ki
bu küre benim...
Ve bütün ahenkli
zerreler, benim
içimde deviniyorlar...”*

